

پولس تے نیا ظاہری تناسب

لویس ڈیوٹر

پولس تے پُرانا ظاہری تناسب

آؤ پہلے اسی اوہنوں ذہن وچ لیاندے ہاں،، جیڑہ اسانوں برطرف کرن دے لئی آکھیا گیا اے،، ”پولس تے پُرانا ظاہری تناسب“ پُرانا منظر اعلان کردا اے کہ پولس خدای شریعت (قانون)، گناہ، تے شخصی نجات دے بارے فکر مند سی، اتے ککے ایمان دے وسیلے واجب ٹھہرائے جان دے لئی اصلاحی تعلیم نوں سکھایا۔ جیدوں اسی ککے ایمان دے وسیلے واجب ٹھہرائے جان دی گل کردے آں، تے اتھے گھٹ توں گھٹ دو اصلاواں نیں جہناں نوں بیان کیتا جانا اے، واجبیت تے ایمان۔ پہلے واجبیت کیا اے؟ واجبیت خدا دامت جلالی عمل اے، جیدے وچ اوہ ساڈے سارے پاپاں نوں معاف کردا اے تے اپنی نظر وچ سانوں راست باز دے طور تے قبول کردا اے، صرف مسیح دی راست بازی ساڈے نال منسوب ہوندی اے تے ککے ایمان نال حاصل ہوندی اے (ویسٹ منسٹر شارٹر کیتسا زم، سوال 33)۔ ایہدی مکمل وضاحت ویسٹ منسٹر کنفیشن آف فیٹھ وچ دتی گئی اے۔

اوہ جہناں نوں خدا موثر طور تے بلاند اے اوہ ایہناں وی مفت راست باز ٹھہراند اے راست بازی نوں اوہناں وچ وی انڈیلدیاں ہو یاں نیں بلکہ اوہناں دے پاپاں نوں معاف کردے ہو یاں تے اوہناں انساناں نوں راست باز دے طور تے قبول کردے ہو یاں، کسے شے نوں اوہناں دے لئی کردے ہو یاں نیں، بلکہ ککے مسیح دی خاطر، اوہناں وچ خود ایمان نوں داخل کرن، یقین دے عمل، اوہناں دے لئی اوہناں دی راست بازی دے طور تے کسے ہو را نچلی فرمانبرداری تے اطمینان نوں داخل کرن دے لئی، جہنوں اوہ حاصل کردے تے اوہدے وچ آرام پاندے نیں، تے ایمان دے وسیلے نال اوہدی راست بازی نوں حاصل کردے نیں، اوہ ایمان جیڑہ اوہناں وچ اپنے طور تے نہیں: اے خدای بخشش اے (1-11)۔

واجبیت خدا دایان داپا پیاں دایقین اے جیڑہ اوہناں وچ مسیح دی راست بازی نوں داخل کرن دی بنیاد تے اوہناں نوں قصور وار نہیں ٹھہراند، تے ایمان سادہ طرحاں ”یقین کردا عمل“ اے۔

انجیل، خوشخبری، بُری خبر دی پہلے توں قیاس آرائی، پاپ وچ گرنا تے انسان دی راست باز تے خدادے سامنے نا امیدی دی حالت، ایہوں پیدائش وچ تفصیل دے نال بیان کیتا گیا اے۔ انسان نے کماں دے عہد نوں بے حرمت کیتا، اوہ ای عہد جہنوں خدا نے باغ وچ زوال توں پہلاں آدم دے نال باندھا سی۔ جیدوں کہ ویسٹ منسٹر کنفیشن ایہوں بیان کردا اے: ”پہلا عہد نامہ جیڑہ انسان دے نال باندھا گیا اوہ کماں دا عہد سی، جیدے وچ آدم دے نال زندگی دا وعدہ کیتا گیا اتے اوہدی آن والی نسل دے نال، جیدے شرط مکمل تے شخصی فرمانبرداری کرنا سی“ (7-2)۔ ایہہ عہد جہنیں فرمائی دے لئی موت دی دھمکی دتی۔ جیدوں کہ کلام آکھدا اے ”تے خداوند خدا نے آدم نوں حکم دتا اتے آکھیا کہ توں بغ دے ہر درخت دا پھل بے روک ٹوک کھا سکدا اے۔ پر نیک و ہدی پہچان دے درخت دا پھل کدی نہ کھانا کیوں بے جیہیں دن توں اوہدے وچوں کھا داتوں مرا۔“ (پیدائش 2: 16-17) ”جیڑہ ی جان پاپ کردی اے، اوہ ضرور مرے گی“ (حزقی ایل 4: 18)۔ ”سووم میرے آئین تے احکام نوں منناں بے کوئی ایہناں اُتے عمل کرے تے اوہ اوہناں دی بدولت جیندا رہیے گا۔ میں خداوند واں۔“ (احبار 5: 18)۔ بُری خبر ایہہ اے کہ اسی سارے ایس رہنوں توڑ چکے آں، آدم دا پاپ اوہدی ساری نسل وچ داخل ہو گیا، اسی سارے ایس لعنت دے تھلے آں اتے نتیجے دے طور تے، پاپ تے ہدی دے وچ پیدان نال، ساڈے زوال پذیر والدین دی صورت وچ، ساڈے وچ ایہناں اصلاحات نوں قائم رکھن دی قابلیت نہیں۔

خوشخبری، انجیل، جیدے وچ مسیح نے ایس عہد نوں اپنے لوکاں، اپنے چنیدہ دی خاطر رکھیا، اوہ ساڈی خاطر صلیب تے لکھیا تے موت نوں برداشت کیتا جیدے اسی مستحق سی

اوسنے اوس سزا دی ادا ینگے کیتی چیزوی کہ ایس عہدہ اتقا ضا کردی سی اوہناں دے لئی جہناں نے ایہدی خلاف ورزی کیتی، مزید ایہہ اے اوسہنے ساڈے لئی
 لہپناں اصلاحات نوں رکھیا، اوسہنے وفادار انہ شخصی فرمانبرداری، پاپ توں مبرہ کامل زندگی دی طرف راہنمائی کیتی جیدی خدا ساڈے توں مانگ کردا اے
 جیتھے اوہ ساڈے لئی ابدی زندگی نوں حاصل کردا اے۔ خدا دے قانون دے لئی مسیح دی کامل فرمانبرداری اوہدی پاپ توں پاک کاملیت، اوہدی بے داغ
 راستبازی، اوہ ویلے ساڈے وچ داخل ہوندی اے جیدوں اسی انجیل تے ایمان لیاندے آں۔ اسی واجب ٹھہرائے جاندا آں بے گناہ آکھے جاندا آں
 ، کیوں جے ساڈے پاپ مسیح وچ چلے جاوندے نیں اوہ اوہناں دے لئی ادا ینگے کرنا، اتے ساڈی ایہہ آن والی معافی اگ دی جھیل وچ آن والے ہمیشہ
 دے قبر توں سانوں چھٹکا راد لاندی اے، مسیح دی راستبازی دا ساڈے وچ داخل ہونا جیدوں اسی انجیل تے ایمان رکھدے آں، ایہہ سانوں اسماں تے رکھدا
 اے اتے پاک خدا دے نال شراکت کرن دیندا اے۔ دوس خدا دی فرمانبرداری تے خدا دے انصاف دا اطمینان بالکل ضروری اے۔ تے ایہہ دوس
 یسوع مسیح دے وسیلے حاصل کیتے جاندا نیں۔ اسی ایہدی متحرک تے غیر متحرک فرمانبرداری توں بچائے جاندا آں، نہ کہ اپنے طور تے۔
 ایہہ انجیل اے جنہوں گزشتہ 2000 سال توں، خاص طور پر ریفارمیشن دے وقت 490 سالوں دے دوران ایہدی منادی کیتی گئی تے مشتہر کیتا گیا، ایمان
 رکھیا گیا، تے بھروسہ کیتا گیا۔ ایہہ انجیل اے جیدے تے کروڑاں نے اپنی ہمیشہ دی روحاں دی نجات دے لئی بھروسہ رکھیا۔
 ایہہ انجیل اے جیدے کول آدم تے حوادے دناں توں خدا دے چنیدہ لوکاں دے لئی آس سی، جہناں دے نال رہائی دین والے دے دوبارہ ان دا وعدہ کیتا
 گیا سی۔ اتے ایہہ انجیل اے جیدوں کہ سانوں آکھیا گیا اے کہ سارے غلط نیں کیوں جے ایہدی بنیاد اکیسویں صدی یہودیت دی غلط فہمی تے سی، تے
 اوہدے اے تے جیرو پولس درحقیقت کھان دی کوشش کردا سی۔

پولس تے نیا ظاہری تناسب (منظر)

پولس تے نیا ظاہری تناسب (این پی پی) آکھدا اے کہ گزشتہ 2000 سالوں توں مغربی کلیسیاواں تے خاص کر گزشتہ 500 سالوں توں پروٹیسٹنٹ،
 ساریاں نے پولس نوں غلط سمجھیا۔ ایس افسانے دے نظریہ دے سائل دعویٰ کردے نیں کہ پولس ایس بارے گل نہیں کردا سی کہ کداں پاپا پی افراد پاپ توں
 بچدے نیں، نہ ای ایہہ کہ کداں پاپا پی پاک تے راست باز خدا دی نظر وچ راست باز ٹھہردے نیں۔ اوہ دعویٰ کردے نیں کہ واجیبت دا خدا دے سامنے
 ساڈے قانونی ہون دے طور تے کھڑے ہون دے نال کوئی تعلق نہیں۔ درحقیقت اوہ دعویٰ کردے نیں کہ ایہہ دے نال کجھ تعلق نہیں کہ اسی کجھ نجات یافتہ
 بن جاندا آں۔ اوہ دعویٰ کردے نیں کہ پولس دی واجیبت دے بارے تعلیم دا (سٹوریالوجی) نجات دی تعلیم دے نال کوئی تعلق نہیں، بلکہ
 (اسلیسیالوجی) ہکلیسیا (چرچ) دی تعلیم دے نال اے۔ واجیبت غیر عمودی اے، عمودی (چوٹی دی مانند) نہیں کھردی مانند اے۔ قانونی نہیں۔
 این پی پی سکھاندا اے کہ واجب ٹھہرائے جاندا تعلق رکھتے دے عہد دے نال اے، پاپاں دی معافی دے نال نہیں۔ پولس ایس بارے فکر مند نہیں سی۔ کہ
 کداں اسی اسی اپنے پاپاں توں چھٹکا راپاندے آں جہناں زیادہ کلیسیائی رکھتے دے بارے فکر مند سی۔ وجہ کہ پولس نوں ایس بارے متاسف ہون دے لور
 نہیں سی کہ اسی کجھ اپنے پاپاں توں نجات یافتہ ہوندا آں ایہہ کہ اکیسویں صدی ”دوجی ہیکل“ یہودیت نے پہلے ای نجات دے طریقے نوں سمجھیا۔ (کہ
 یسوع تے یوحنا پتیسمہ دین والے نیا عہدہ ادراک کیتا، اوہ بوہت دفعہ نجات یافتہ بن سکدے تے کوشش کر سکدے سی۔ وجہ ایہہ سی اوہ لگاتا رالیس سٹوریالوجی
 (نجات) دی غلطیاں نوں درست کر سکدے سی اوہناں ساریاں یہودیاں نال جہناں نوں اوہ ملے سی نیکو دوس توں لے کے تھلے دی طرف، ظاہر بطور
 تے یسوع اتے یوحنا ایہناں روشن نہیں سی جہناں این۔ ٹی۔ رائٹ تھا)۔ این پی پی دے مطابق، دوجی ہیکل، یہودیت اک انج داند ہب سی ”فضل دے
 وسیلے نجات“ تے یقین کیتا اتے اوہناں نامناسب طور تے کماں، انسانی وصف، اتے اپنی ذاتی راست بازی دے وسیلے نجات داند ہب ہون تے عیب لایا،
 نجات کاند ہب ہونے پر عیب لگایا،

(میں لازماً فضل دے وسیلہ نجات وچ، میں سوالیہ نشان رکھدا آں، کیوں جے این پی پی لہہوں نیوا مطلب دیندے میں جہوں بائبل وچ پایا نہیں گیا اتے نہ ای ریفارمرز دی تحریراں وچ) این پی پی دے مطابق مسئلہ ایہ نہیں سی یہودی ابتدائی کلیسیا وچ انجیل نوں وگاڑ رہی سی تے نجات دے غلط طریقے نوں سکھا رہی سی جیہاں اوہ کلیسیائی رکنیت والاں نوں پریشان کر دے سی۔ اوہناں نے کلیسیا وچ غیر قوماں نوں قبول نہ کیتا جیدوں تک اوہناں نے یہودی عہدی رکنیت دے نشاناں نوں پہنیا نہ ہوندا سی: ختمہ، رسمی شریعت دے لئی استقلال، وغیرہ، این پی پی دے لئی مکمل سوال ایہا ہے کہ، نئے عہد نامے وچ عہدی رکنیت دا نشان کیا ہے ختمہ یا ایمان؟

این پی پی دے مطابق، ”واجبیت“ دا تعلق ایہدے نال اے کہ اسی کداں شناخت کر دے آں کہ کون عہد دے خاندان وچ اے۔ ”ایمان دے وسیلے واجب کھہرائے جان“ دا سادہ طرحاں مطلب ایہہ اے کہ ایمان، ختمہ دے مخالف دے طور تے، موسیٰ دے خدائی قوانین دی بجا آوری کرنا اے، ایمان اک نشان اے جیہڑا سانوں شناخت کرن دے قابل بنا دے کہ کون مسیحی اے، ایہہ کہ کون عہدی کمیونٹی وچ اے اوہ ایہہ نشانہ ہی کرن وچ محتاط نہیں کہ اوہناں دا مطلب مسیح تے خدا دے طور تے ایمان رکھنا اے، کسے متبادل کفارے تے نہیں۔ اوہناں دا یقین اے کہ نجات دا سارا منصوبہ جہوں ریفارمرز نے سمجھیا جیہاں کہ انجیل بناوٹی اے جیدی بنیاد پولس تے یہودیت دے غلط فہمی تے اے۔ این پی پی دی جانب توں ایہہ سوالات ایہہ سمجھ دیندے نہیں کہ کداں ایہناں نظریات نوں بیان کر دے نہیں:

جیمس ڈی۔ جی۔ ڈن

ایمان دے وسیلے واجبیت دی تعلیم پولس دے ایہناں اکلیدی کھراں دے انداز وچ آئی (گلتیوں تے رومیوں) لہہوں ایہدے ثابت کرن دے طور تے کہ خدا دے عہدی برکات غیر قوماں دے نال ہویاں دے لئی وی سی، ایہہ کہ خدا غیر قوماں نوں قبول کرن لئی تیاری، پہلے اوہناں دے یہودی بنن دا تقاضا کیجے بغیر۔ ایمان دے وسیلے واجبیت دی مسیحی تعلیم شروع ہوندا اے جیدوں پولس دا احتجاج یہودی رسوم دے خلاف کسے انفرادی پایا پی دے طور تے نہیں سی، بلکہ پولس دا احتجاج غیر قوماں دی خاطر، یہودی تجربہ پسندی دے خلاف سی۔۔۔ ایمان دے وسیلے واجب کھہرایا جانا پولس دا ایس خیال دے لئی بنیادیں اعتراض اے کہ خاص لوکا دے لئی خداوند اپنی بچان والی چنگائی نوں محدود کر چکیا اے۔ 1۔

این۔ ٹی رائٹ۔

”واجبیت“ پہلی صدی وچ ایس بارے نہیں سی کہ کداں کوئی خدا دے نال تعلق قائم رکھ سکدا اے۔ ایہہ کہ دوں مستقبل تے حال دی تعریفاں دے بارے سی، جیہڑا کہ درحقیقت خدا دے لوکاں دا رکن ہوے۔ (ای۔ پی) سینڈر دی اصطلاحات وچ، ایہہ ایہدے وچ پڑنے، یا بلاشبہ ایس بارے ”آکھن“ دے لئی نہیں سی کہ ”ٹہسی کداں آکھ سکدا اے اوہ کہ ایہاں وچوں کون سی۔“ معیاری مسیحی الہیاتی زبان وچ، سٹوریا لوجی دے بارے اسیسیا لوجی دے بارے زیادہ کجھ نہیں سی، نجات دے بارے تے کلیسیا دے بارے زیادہ کجھ نہیں سی۔۔۔۔۔ کداں کوئی درست طور تے مسیحی بن سکدا اے یاں خدا دے نال تعلق رکھ سکدا اے۔

1۔ جیمس ڈی۔ جی۔ ڈن تے ایلین ایم۔ سوگیٹ، خدا انصاف: ایمان دے وسیلے واجبیت دی پرانی تعلیم تے اک تازہ نظر، 25، 28۔

(میں پر یقین نہیں آں کہ کداں پولس، یونانی وچ، ”خدا دے نال تعلق رکھن“ دے نظریے دی وضاحت کر سکدا سی، پر اسی لہہوں اک طرف رکھاں گے)

وہاں جیڑا وہ بیان کردا ایسا یہ کہ پہلے مشرکین نوں ختنہ کرن یاں نہ کرن والیاں وچ منتقل ہونا چاہیدا اے ہون ایس سوال دا ظاہری طور تے ایہناں سوالاں دے نال کوئی تعلق نہیں جہناں دا سامنا اگھین تپیداگیس، یا لو تھرتے ارامس نے کیتا۔ کسے دے مطالعہ تے، پر خاص طور تے پہلی صدی دے سیاق و سباق تے، ایہدا تعلق واضح طور تے ایس سوال دے نال سی کہ ٹسی خدا دے لوکان نوں کیس طرحاں بیان کردے نہیں۔ کیہ اوہناں نوں یہودی نشانات دے طور تے بیان کیتا جاندا اے، یاں کسے ہو طرحاں؟ 2۔

”انجیل“ توں، پولس دا ”ایمان دے وسیلہ واجیبت“ مطلب نہیں سی۔ ایہدا مطلب مصلوب ہوئے تے جی اُٹھے یسوع دے خدا ہون دا اعلان کرنا سی۔ ایس میغام تے یقین کرن دے لئی، یسوع دے مسیحا تے خداوند ہون تے ایمان رکھن دا دعویا ایمان دے وسیلہ پیش کیتے جان توں واجب ٹھہرایا جانا سی۔ (خواہ کسے نے ایمان دے وسیلہ واجیبت نوں سنیا سی یاں نہیں) ایمان دے وسیلہ واجیبت بلحاظ ترتیب دو جی تعلیم اے۔ ایہدے اُتے یقین رکھنا، اوہنوں بغیر کسے تفریق دے دو جے ایمان داراں دے نال شراکت دے لئی بلا یا جاندا اے۔ (گلتیوں 2: 11-21)۔ 3۔

جیڑا ایس سیاق و سباق وچ واجیبت توں پولس دی مراد اے اوہ ایہدے کہ ایہنوں بالکل واضح ہونا چاہیدا اے۔ انج نہیں کہ ٹسی کداں مسیح بن دے آں، یاں ایہہ کہ ٹسی کداں دس سکدے اوہ کہ کون ایس عہد وال؛ اے خاندان دا زکون اگے گلتیوں وچ، واجیبت اک تعلیم اے جیری کدا صرار کردی اے کہ جیڑے سارے مسیح وچ ایمان نوں وٹڈ دے نہیں اوہ اوس دسترخوان نال تعلق رکھدے نہیں، ایہدے نال کجھ فرق نہیں پیندا کہ اوہناں دانسی امتیاز کیا اے، جیداں اوہ نیوی آخری مخلوق دا انتظار کردے نہیں۔ 4۔

انج دے سوالاں نوں ودھایا جاسکدا اے، پر اے این پی پی دے مرکزی عقیدے نوں بیان کرن دے لئی کافی ہونا چاہیدا اے۔ واجب ٹھہرایا جانا پاپ توں نجات دے نہیں اے۔ بلکہ ایس بارے کہ ”کون اوس اک دسترخوان دے نال تعلق رکھدا اے“ ایہہ سماجی کھانے تے شراکت دے بارے اے، پاپ تے راستبازی دے بارے نہیں۔

دو شیوں کھڑیاں ہوندیاں نہیں جیڑوں اسی ایہناں دو بیاناں تے روشنی پاندے آں، ساریاں توں پہلے اوہ زور دیندے نہیں کہ ”ایمان دے وسیلہ واجیبت“ دا نجات (سٹاریا لوجی) دے نال کجھ تعلق نہیں اے، بلکہ ہر شے دا تعلق کلیسیائی زکونیت (اسیسیا لوجی) دے نال اے، یاں جہنوں اوہ لہہنوں ویکھنا چاہیندے نہیں، ساڈا خدا دے خاندان وچ کھڑا ہونا۔ ایمان دے وسیلہ واجیبت دے کئی انجیل، جیدے وچ پاپ، تے موت تے جہنم شامل نہیں، جیڑا کہ یسوع مسیح دے کفارہ ادا کرن دے کم دے ذریعہ اے۔ مکمل طور تے خارج کردتا گیا اے، دو جے اوہ بیان کردے نہیں کہ انجیل یسوع تے خداوند دے طور تے ایمان لیان دے بارے اے۔ اوہ آکھدے نہیں کہ اوہ سارے جیڑے یسوع دا خدا ہون دا اقرار کردے نہیں۔ مسیحی نہیں، اتے خدا دے خاندان دا حصہ نہیں۔

2۔ رائٹ، جو مقدس پولس نے درحقیقت آکھیا، 119-120۔

3۔ این۔ ٹی۔ رائٹ، ”واجیبت دی شکل“ جیڑی مقدس پولس نے درحقیقت آکھیا کے 7 باب نوں وی دیکھیے۔

4۔ جیڑا مقدس پولس نے درحقیقت آکھیا، 122۔

باہلی تعلیم ایہدے کہ اک لازماً یسوع مسیح تے دوویں نجات دہندہ تے خداوند ہون تے ایمان رکھو۔ متی 7: 21-23 وچ جیڑا یسوع تے خدا دے طور تے

رکھدے نہیں پر نجات دہندے دے طور تے نہیں اوہ جہنم وچ شے جان گے اوہناں دی بوہت زیادہ حیرانی دے لئی۔ 5۔ این پی پی سکھاندا اے کہ کوئی اک بلا شبہ، لازماً یسوع نوں خدا دے طور تے قبول کر دا اے، پر اوہنوں نجات دہندہ دے طور تے قبول کرن دی لوڑ نہیں۔ بے شک اوہ نجات دہندہ نہیں اوہ مسیحا اے، اک سیاسی خاکہ۔ این پی پیسا نوں شخص سانوں خداوند یسوع مسیح تے بھروسہ کرن لئی بلاندا اے، پر ایہہ ایمان رکھن دے لئی نہیں چیز اوہنے اپنے لوکاں دے لئی اوس وڈھی نجات دیکیم نوں کرن دے لئی آکھیا، یسوع تے خداوند دے طور تے بھروسہ رکھن دی تعلیم، انجیل دے بغیر چیز سی ساڈے پاپاں دے نال برتاؤ کردی اے، اوہ نیو لیگل ازم دی بوہت ساریاں قسماں دے لئی کامل بنیا درکھدی اے، یسوع دے خداوند ہون دے لئی ساڈے وفادار، فرمانبرادی ساڈی نجات دی بنیا دین دی اے۔ ایہہ انجیل نہیں، خوشخبری نہیں۔ انج دی تعلیمات نوں کلیسیاواں نوں سنیا جاسکدا اے یو یفارمڈ ہون دا اقرار کردے ہو دیکھائی دیندے نہیں کہ اوہ الہیاتی طور تے کینے گندے نہیں۔

نئے ظاہری تناسب دی ابتداء۔

اگرچہ بعض اوقات ایہناں وچوں کجھ نظریات ساڈے چوگر درکھدے نہیں، موجودہ تحریک دی تاریخیں 1977 توں نہیں۔ جیدوں ای۔ پی سینڈر دی کتاب 'پولس تے فلسطینی یہودیت' شائع ہوئی سی۔ ایہہ اوہدے بوہت زیادہ محققانہ تے جامع پیش کش سی جیڑی کہ پولس تے نیوے ظاہری تناسب دے طور تے آئی۔ بہر حال سینڈر الہیاتی دریا دل اے جیڑا کہ پولس نوں یہودیت دی سچی فطرت توں سے ربط تے بے علم پاندا اے، الہندا اوہنوں کدی ریفارمڈ سرکل یا قدامت پسند نہیں بناسی۔ جیمس ڈی۔ جی۔ ڈن وی جدت پسندا اے، تے اوہ، سینڈر نوں پسند کردا اے، جیڑا غالباً ناممکن طور تے مبشرانہ سرکل وچ اوہدے نال معنی خیز کامیابی دے نال ملیا۔ اوہنے ٹرو جان گھوڑا لیا، اک نقلی مبشر، تاں جے اوہ ایس بدعت نوں قدامت پسند کلیسیاواں وچ متعارف کروائے۔ ایس کم نوں نگینڈ دی کلیسیا وچ ڈرہم دے بشپ، این۔ ٹی رائٹ توں سرانجام دتا گیا۔ رائٹ نوں ایس کلیسیا دے مبشراتی ویک دا زکن ہون دے طور تے قیاس کیتا گیا۔ 6۔ تیروہا این پی پی، دی مبشرانہ کانفرنس وچ مشہور و معروف مقرر سی۔

پی سی اے راہنما ڈہ۔ جیمس کینڈی این ٹی رائٹ دے لئی وی شوتے اک وضع قطع نوں رکھدا سی۔ جیداں بریان پھورٹلی نے ایہوں بیان کیتا۔

5۔ جان ڈبلیو رونز نوں دیکھیے، "واجبیت تے عدالت" دی ٹریٹی ریویو، www.trinityfoundation.org

6۔ ای۔ پی۔ سینڈر تے جیمس ڈی۔ جیدویں جدت پسند نہیں جیرے کہ نیوے عہد نامے دے مصنف ہون دے نظریات نوں تنقیدی طور تے قبول کردے نہیں، اوہ دوں اہم اقتباسات دے ایجا دی، میلی تشریح وچ بتلاسی، اپنی مثال نوں واضح اقتباسات اُتے لاکو کردے سن۔ جیڑی تفصیل وار اوہناں دے نظریے نال تردید کردی، تے تاریخی تے بائبل کوانی نوں نظر انداز کردی جیڑی اوہناں دے پیچ از وقوع خیال نوں جھوٹا ثابت کردی۔ این۔ ٹی رائٹ کلام دے لئی اپنی قربت وچ بوہت زیادہ مبشرانجیل وکھالی دیندا اے۔ بہر حال، اوہد امرکزی پیش از وقوع تصویریاں الہیات وچ علیحدگی دا نظریہ تے تشریح بدعتی "عہد نامے" نام ہوندا اے۔ جیڑا کہ ای۔ پی سینڈر داسی۔

نویں ظاہری تناسب دا ایجنڈا۔

شیواں خالی تھاں تے رونمائیں ہونداں۔ لوک لا پرواہی نال نویں تعلیم دی اختراع نہیں کردے نہیں۔ اوہناں دے کول ایجنڈا ہوندا اے۔ اوہناں اُتے چڑھاؤن لئی کلہاڑا ہوندا اے۔ اوہناں دے کول مقصد ہوندا اے۔ کیڑی شے نے این پی پی دے موجود نوں پولس دی الہیات دے ایس اصلاحی ہنرمندی

دے لائق کیتا؟ حالانکہ کہ اوہ اپنے ”ظاہری تناسب“ دے بیان حلفی دے فائدیاں نوں آگے ودھاؤن وچ مفصل رہے۔ اسیں اوہناں دے ایجنڈے توں براہ راست بصیرت نوں حاصل کر سکدے آں۔ میں ایہہوں مندرجہ ذیل حصیاں وچ ڈھکاں گا:

1۔ مخالفِ سامیت۔ این پی پی دے محرک اکھدے نہیں کہ اسیں مخالفِ سامیت دے اختیارناں پولس دی حمایت کرنا چاہندے آں۔ اوہ خیال کردے نہیں کہ یہودیت دے خلاف پولس دے سخت اکھرتے اوہدی پہلی صدی دی یہودیت دا گھٹ موازنہ اوہنوں مخالفِ سامیت اُتے الزام لئی کھولدا اے۔ (اوہ سادہ طراں دکھاؤندے نہیں کہ اوہ نہیں جاندے کہ مخالفِ سامیت کیا اے۔ ایہہ کوئی نسل دی قسم اے۔ کسے جھوٹے مذہب دی مخالف نہیں) اوہ محسوس کردے نہیں کہ ایہہوں پہلی صدی دی یہودیت دے این پی پی دے دوبارہ معلوم کرن دے ذریعے کیتا گیا اے۔ تے پولس دی سچی فکر دی دوبارہ حد بندی کیتی گئی اے۔ ہن، پولس خود یہودی سی۔ اوہدے اسرائیلی ساتھیاں دی مکتی دے جذبے دے نال، اوہدہ ہر تھاں جتھے اوہ جانداسی منادی دا گم پہلے مقامی عبادت گاہ وچ ہوندا سی جے اوہدا اجازت ملدی۔

ایتھوں تیکر کہ پولس نے آکھیا،

”کیوں جے مینوں ایتھوں تیکر منظور ہووے کہ تاں جے اپنے بھراواں دے لئی چیز دے جسم دی رونال میرے قرائقی نہیں میں خود مسیح توں محروم آں۔ اوہ اسرائیلی نہیں تے لے پالک ہون دا حق تے جلال ہو دتے شریعت تے عبادت تے وعدے تے وعدے اوہناں ای دے نہیں۔ تے قوم دے بزرگ اوہناں ای دے نہیں۔ تے جسم دی روح نال مسیح وی اوہناں ای وچوں ہونیا چیز دے ساریاں دے اُتے ہمیش تیکر خدائے محموداے۔ آمین۔ (رومیوں 3:9-5)۔

6۔ کیوں کوئی انج دی وگڑی ہوئی شراکت وچ، چیز اکوئی مسیح دا انکار کرن والیاں وچوں، بدعتی، تے مرتد دے نال مساوی شراکت وچ ہوندا یاں ہونیاں ایونجلیکل قیاس کیتا جاسکدا اے چیز امیرے توں باہر اے۔ بہر حال، ایہہ سچے بھروسے دے اشتہارتوں بالائز نہیں اے۔ جنھے پہلاں رات دیاں تحریراں نوں شائع کیتا۔ ایہنے اوہناں نوں ”ایونجلیکل“ دے طور تے کھڑا ہون نال ایہہ بھارا گم کرن دے لائق بنایا، تے قدامت پسند کلیسیاواں وچ ایس بدعت نوں ودھایا۔

7۔ بریان پچورٹلی، امرن ایونیو تھیالوجی (امریکن پریسبٹیرین پریس، 2005)۔ 2۔

۱۔ ایتھے مخالفِ سامیت دے اکھرتے نہیں۔ پر اک بندہ شدت نال اپنے ساتھیاں لئی مکتی لیاؤن لئی محنت کر رہیا اے۔ چیز اچھوٹے عقیدے، یہودیت دی ڈور وچ پھسے ہوئے نہیں۔ چیز دے اپنے مسیحا یوں بے بہرہ نہیں۔ تے یسوع مسیح دی انجیل لئی اٹھے نہیں۔ یہودی مذہبی رہنماواں لئی اوہناں دے سخت اکھراں لئی محبت دا عمل نہیں۔ جہاں نوں اوہ دھوکہ دے رہے نہیں۔ پرائن پی پی نسل تے جھوٹے مذہب دی مخالفت تے وچکار فرق نہیں کردے تے نہ کر سکدی اے۔ نتیجہ ایہہ کہ جھوٹے مذہب تے جھوٹے استاد نوں سفیدی کردے نہیں کہ یسوع تے پولس دی مذمت کرن۔

2۔ کیوں ازم۔ این پی پی دے محرک مسیحی ریفرمیشن دے پتھیاں نوں بدنام کردے نہیں۔ اوہ افسوس کردے نہیں کہ ”یسوع مسیح دی کلیسیاء“ الہیاتی معاملیاں دی وجہ نال نکلے نکلے ہو چکی اے۔ اوہ محسوس کردے نہیں کہ خاص طور تے المناک اے کہ کیتھولک تے پروٹیسٹنٹ دے وچکار علیحدگی ایمان دے وسیلے واجب ٹھہرائے جان دی تعلیم سی، اکیونجلیکل تعلیم۔ اوہ یقین رکھدے نہیں کہ دونوں سمتاں نے ریفرمیشن وچ پولس نوں غلط سمجھیا تے ایہہ کہ ساری ریفرمیشن بوہت وڈھی غلطی سی۔ این پی پی، اوہ ساچدے نہیں کہ اوہ اوہنوں ترتیب دیندے نہیں چیز وی واجبیت دی تعلیم وچ اصل وچ پولس دی تعلیم

سی، تے اوہ امید کر دے سن کہ اوہناں دی تعلیم کیتھو لک تے پر وٹیسٹ نوں فیر جوڑ دیوے گی۔ لہذا اوہناں دے کول دو گنا منصوبہ بے جیدے نال اوہ ریفارمیشن نوں موقوف کر دے نیں: پہلا، الہیاتی طور تے، ایہدی کلیدی تعلیم، اکلے ایمان دے وسیلہ واجیبت، "نوں تہہ وبالا کرن نال، تے دوجی اداریاتی طور تے، فیر کیتھو لک تے پر وٹیسٹ دی مسیحی کلیسیا ویاں دیاں ساریاں شاخاں نوں اکٹھا کرن نال۔ اوہ اپنی افسانوی تعلیم نوں جیویں کہ ایہہ "مسیحی" کلیسیا تے اک ڈیا وچ اک کلیسیا دے مقصد نوں سرانجام دین لئی کارآمد ہون دے طور تے فیر اکٹھا کر دیاں ہونیاں ویکھدے نیں۔

3۔ شتر اکیبت: نتیجے اوہ اپنی تعلیم نوں "سماجی انصاف" نوں ترقی دین لئی بنیادی مقصد نوں کلیسیا وچ بوہت استعمال دے طور تے ویکھدے نیں۔ اوہ ایمان رکھدے نیں کہ "تجھے" واجیبت "دی تعلیم دے لئی" ذاتی سماجی پینالٹس" اے۔ اوہناں دا پولس دا نظریہ ایہہ اے کہ اوہ غیر قومیاں نوں کلیسیا وچ منتقل کرن دی جنگ لڑ رہیا سی۔ جہد کہ یہودیت دے حامی ایہدی مزاحمت کر رہے سن۔ ایہہ اصرار کر دیاں ہونیاں کہ غیر قومیاں پہلاں یہودی بنیاں، ختنہ تے موسیٰ دے خدائی قانوناں نوں قبول کر دیاں ہونیاں وغیرہ۔ این پی پی دے لئی "واجیبت" دی تعلیم نوں قانوناں نوں قبول کرن دے بارے اے۔ شرکت کرن دے بارے وچ، تے سارے لوکاں دے لئی سماجی انصاف دے بارے وچ، جیویں نوں ظاہری تناسب دے اک نفاذ نے لہہ نوں بیان کیتا۔

این پی پی ساڈی مدد لئی سہارا دیندے نیں، کہ اسیں واجب ٹھہرائے جان دی سمجھ نوں جوڑیے، جیڑی کہ اک ذاتی سماجی پینالٹس اے۔ تے ایہہ سماجی انصاف دے لئی بہتر الہیاتی بنیاد نوں محفوظ رکھدی اے تے پاک کلام دے بے مشرانہ تشریحات دے وچکارا کیومن ازم رکھدی اے، رائٹ دے لئی واجیبت ساڈے اک دو جے دے نال غیر عمومی تعلقات نیں۔ تے عہدی کیونٹی وچ ساڈا داخلہ کسے بند دے دے رتب دے نال "عمومی" تعلق نالوں ودھ کے اے تاہم، این پی پی لئی، واجیبت ذاتی طور تے مجموعی اے۔ ایہہ انفرادی نہیں اے۔ ایہہ معاشرے دے بارے وچ اے۔ نتیجے دے طور تے، اوہ دلیل دیندے نیں کہ واجیبت دی ایہہ سمجھ مسیح دے بدن وچ متحد ہون دے گم وچ ساڈی مدد کردی اے تے دکھاؤندی اے کہ کیویں واجیبت اک تعلیم اے جیڑی سانوں وٹن تے علیحدہ کرن دی بجائے اکٹھا کرن لئی کھچ رہی اے۔

4۔ انجیل۔ آخر کار، سانوں ایس سارے کچھ وچ غیر بیان کردہ تمہید دے نال برتاؤ کرنا اے۔ اوہ ایہہ اے کہ مسیحی کلیسیا دی انجیل جنھوں مسیحی ریفارمیشن وچ جمع کیتا گیا اے۔ اوہناں لازماً خارج کرنا ایں۔ تے کسے دوجی شے دے نال تبدیل کرنا ایں۔ اوہ شے جیڑی بوہت زیادہ موزوں ہووے۔ بوہتی دنیاوی ہووے، بوہتی چھوئے جان دے لائق ہووے، این پی پی انتہا طور تے پاپ تے مکتی دی بائبل تعلیمات مخالفت کردی اے۔ ایہدی کسے انجیل وچ کوئی دلچسپی نہیں جیڑی انساناں دی ابدی روحاں دی مکتی دے نال برتاؤ کردی اے۔ ایہہ انکار کردا اے کہ پولس کوئی انج دی دلچسپی نوں رکھدا سی، تے ایہہ دعویٰ کردا اے کہ مسیحیاں نوں گزشتہ 2000 ورہیاں توں ایس بوہت بنیادی نقطے تے بائبل نوں غلط طور تے سمجھیا۔

ہن 6۔ تجھے ایہناں ساریاں فکراں لئی اک مشترکہ نقطہ نظر اے۔ اتجھے ایس ایجنڈے لئی اکوای پابندی اے۔ اتجھے سارے آزاد خیال اغراض نیں۔ مسیحی سچائی دے بارے متاسف نیں۔ مسیحی اپنے ساتھی انساناں دے پاپ تے مکتی بارے فکر مند نیں۔ راست تے پاپ تے مکتی دے ساہمنے اپنے ابدی طور تے کھلون دے بارے فکر مند نیں۔ آزاد خیال دیاں ہو فکراں نیں۔ اوہ انجیل اے ایمان نہیں رکھدے، اوہ ایہدی لوڑ نوں نہیں سمجھدے کیوں جے اوہ رتب دے ساہمنے انسان دی ایس نا امید حالت دے یقین نہیں رکھدے، اوہناں دے اغراض پرانے صدوقیاں دی طراں، ایس موجودہ دنیا نال تعلق رکھدے نیں۔ نواں ظاہری تناسب جہد ترین الہیاتی فراخ دلی دی اک قسم اے۔

نوین ظاہری تناسب دی دلکشی۔

اگرچہ این پی پی نوں بے عام چہرچ جان والیاں دے وچکار وسیع طور تے قبول نہیں کیتا گیا، تے صرف خادماں دی اک نکلی جنی اقلیت کھلے عام ایہدی طرفداری کر رہی اے۔ کتھے ایہہ قبولیت نوں پارہے نیں؟ جے۔ لیگون ڈن کین دے مطابق، این پی پی تہنزی دے پروفیسرز تے طالب علموں دے

وچکار مشہور اے۔

این پی پی دی مقبولیت دی پیش کردہ بوہت وجوہات وچوں اک این۔ ٹی رائٹ دی مقبولیت اے۔ اوہنوں بورتے زیر غور ہونیاں بغیر ذہن فلاسفر قیاس کیتا جاندا اے۔ اوہ مزاحمت تے خوش کرن والا اے۔ تے جوش و ولوے دے نال اپنے نظریات نوں ہر دل عزیز بنان دی قابلیت رکھدا اے۔ مختصر طور تے، اوہ اپنے نظریات دے لئی بوہت موثر پراپوگنڈہ کرن والا اے، مزید اوہ اک مبشر انجیل دے طور تے اوہ اپنی نیک نامی دا حاصل کرن تے کامیاب رہیا، ایسٹھوں تک کہ ایمان حمایتی ہون دے طور تے۔ ایہہ تھوڑا جیا "یسوع" سمینار دی مخالفت کرن دے کم دی وجہ نال سی، اک آزاد خیال کم جیوا کہ یسوع دے کلام نوں جدت پسند تخیلات نوں تبدیل کرن دے نال سی۔ ایہہ خوف دلان والا سی کہ اک انسان جیڑا امرید تے بگڑی ہو سکلیساواں وچوں اک بشپ اے اوہ ایونجلیکل وچ اک انج دے مقام نوں حاصل کر سکدا اے۔ (جے۔ آپیکر رستے نوں صاف کردا اے) کیہ ایونجلیکل بشپ توں بوہت زیادہ گرویدہ سی۔ کہ اوہ صورت حال دیاں حقیقتاں توں اندھے ہو چکے سی؟ جیدوں کوئی ایس حقیقت نوں واضح کردا اے کہ یسوع دا سمینار اوہدی مخالفت وچ سی تے کسے اک نوں ایہدے تے حیران ہونا سی۔ جے اگر مسیح نہیں جان دا کہ اوہ کون سی، تے فیروہ کلام وچ عیاں کردہ خدا قادر مطلق نہیں اے۔ ایونجلیکل ازم بوہت زیادہ خراب اے، جے اگر اک انسان انج دے نظریات دے نال اوہدی راہنمائی کردا اے، اک رنگا رنگ شہنائی دے وانگر، جیڑی کہ یسوع مسیح دی انجیل توں سراسر مختلف اے۔

کجھ مبشران انجیل این پی پی توں، ایہدے سماجی انصاف تے زور دین توں متاثر ہوندے نیں بلکہ گراہم نے ایس بیوقوفینوں اپنے آپ نوں سماجی ضمیر دے نال مبشر دے لیبل دے نال شروع کیتا، ایس طرحاں اوہ اپنی منسٹری دی مارکیٹ نوں دوں ایونجلیکل تے الہیاتی آزاد خیال دے لئی ودھاسکدا سی، بالکل جیداں اوہنے رومن کیتھولک دے لئی ایہدی مارکیٹ نوں ودھیا، ایہدے بعد ایہناں دوں کمپس وچ کسے دا پیروی رکھنا فیشن ہو گیا۔ این پی پی ایہدے سہولت کار بن دے نیں۔ ایہہ ایونجلیکل ہون دا اقرار کردے نیں، جیدوں کہ سماجی انجیل دا دعویٰ کردے ہوئے۔ اک ہوگر و جیڑا کہ این پی پی دے ایس پہلو توں فریفتہ ہو گیا سی تھیو نومسٹ، یا مسیجی از سر نو تعمیر کرن والے نیں۔ اوہناں دا زور قانون دی پابندی کرن تے کئے ایمان دے وسیلے واجب ٹھہرائے جان توں انکار کرن توں اے جیڑا اوہناں نوں خاص طور تے نیولیگل ازم دیاں بوہت ساریاں قسماں نوں چاہن والا بناندا۔ جیڑا کہ این پی پی دے منطقی پھیل نیں۔

اضافہ کردے ہوئے، ج۔ لیگون ڈن کین نشاندہی کردا اے کہ این پی پی نوں بوہت سارے مبشران انجیل ایہناں دی جاہلیت دی وجہ توں قبول کیتا گیا۔ اوہ سوچدے نیں اوہ مبشران انجیل نین، پراوہ انجیل نوں نہیں سمجھدے۔ اوہناں نے کدی مسیجی ریفارمیشن دی تعلیمات دا مطالعہ نہیں کیتا۔ اوہناں نے کدی لوٹھریا کیلون نوں نہیں پڑھیا، اوہ انجیل نوں نہیں سمجھدے ریفارمیشن دی سٹوریالوجی نوں نہیں سمجھدے۔ اک واری جیدوں اوہ "فضل دے وسیلے نجات یافتہ" بنے تے "مسیح دے ایمان" دے وسیلے نجات یافتہ بن دے بارے سمجھ نوں حاصل کردے نیں، تے اوہ کھوجاندے نیں۔ اوہ مسیح دے وسیلے نجات دے طریقہ کار دی تفصیل دی وضاحت نہیں کردے، اوہ انج دیاں اصلاحات نیں جیداں کہ، واجبیبت، اقوال، داخل ہون، وغیرہ دی وضاحت نہیں کر سکدے۔ ایس لئی، اوہناں کول کوئی ذریعہ نہیں جیدے وسیلے اوہ این پی پی ماہر الہیاتدے بیانات دی آزمائش کر سکسن، اوہ ناقابل دفاع ہوندے نیں جیدوں اوہ این پی پی دے ریفارمیشن تے تبصرے دا سامنا کردے نیں۔

این پی پی دی دل کشی دی اک وجہ ایہہ وی اے کہ پاپ دے مسئلے نوں گھٹ کردی اے۔ کوئی اک سوچ سکدا اے کہ ایہہ مبشران انجیل دے وچکار این پی پی دامہلک وصف ہووے گا، پر ڈن کین دے مطابق انج نہیں اے۔

بائبل دی طاقت ایہہ اے کہ قوت تے پاپ دے نتائج دے نال برتاؤ کردی اے۔ ایہہ انج دکھائی دیندا اے کہ بوہت "مبشران انجیل" انج دے مشکل پیدا

کرن

والے معاملات نوں اُبھار دے۔ آخر کار پاپ دے بارے سوچنا تے گل کرنا بوہت منفی ہو سکدا اے۔ کوئی اک کداں ذہنی دباؤ والے معاملات دے نال پرہیز کر دا اے موثر طور تے سماجی معاشرے دی تعمیر دے بارے جوش و خروش نال سوچدے ہوئے

معاملے دالباب ایہہ اے کہ این پی پی دی دلکشی بے یقینی دے لئی۔۔ این پی پی غیر ایمانداروں نوں کلیسیاؤں تے سبزیوں وچ پناہ دندی اے تے جیری اپنی ایو انجیلیکل ناموری نوں کھودینا چاہندے نیں۔ اوہ ”مبشران انجیل“ کہلوانا پسند کردے نیں، پر اوہ نہ ای انجیل نوں سمجھدے نیں تے نہ ای ایمان رکھدے نیں۔ اوہ مسیحیت نوں رد کردے نیں۔ مسیحیت دے خلاف کتاباں لکھدے نیں، پر اوہ کلیسیاواں توں رد ہونا نہیں چاہندے۔ لہذا، فریسیوں دی مانند، تے ہر نسل وچ غیر ایمانداروں دی مانند، اوہ ریا کاری کرن وچ خوش ہوندے نیں، تے این پی پی دی شعوری کامیابیوں تے بک بک کردے نیں، جیدوں کہ اوہ مسیح دے وسیلے ختم ہوئے کم دی نجات دی انجیل توں نفرت کردے نیں۔ نئے ظاہری تناسب دی حقیقی دلکشی ایہہ اے کہ ایہہ کلیسیاواں وچ غیر ایمانداروں نوں پناہ دندی اے، اوہناں نوں مسیح دے طور تے ریا کاری کرن دا طریقہ دسدی اے۔

این پی پی دی جانب توں بتائی گئی الہیاتی تاریخ۔

این پی پی دے مطابق، پولس نے ایمان دے وسیلے واجب ٹھہرائے جان دی تعلیم نوں قائم کیتا، کیوں جے یہودیوں نے غیر قومیاں نوں بغیر ختنہ دے کلیسیا وچ داخل ہون توں نارضا مندی دا مظاہر کیتا۔ ایس تنازعہ وچ اک مسئلہ ایہہ اے کہ کئے ایمان دے وسیلے واجیبت نوں واضح طور تے پرانے عہد نامی وچ دکھیا گیا اے، پولس توں ہزاراں سال پہلے کجھ کلیدی عباراتاں دی پرکھناں ایہوں قائم کیتا جاوے گا۔

جیدوں ابراہم نانوے برس دا ہونیا تے فیر خداوند ابراہام نوں نظر آیا تے اوہنوں آکھیا کہ میں خدا قادر واں۔ تو میرے حضور وچ چل تے کامل ہو، تے میں اپنے تے وچکار عہد قائم کراں گا تے توں بوہت زیادہ ودھاواں گا۔ (پیدائش 17:1-2)۔

خدا نے ابراہام دے پاپ توں کاملیت دا تقاضا کیتا، ایہہ کہ اوہ امعیار باغ عدن دے ویلے توں تبدیل نہیں ہونیا سی۔ کداں ابراہام خداوند توں تقاضا کردہ کامل راستبازی نوں حاصل کر سکدا اے؟ ابراہام کماں دی بے خرمی کرن وچ اک پاپی سی، لہذا خدا نے اوہنوں راستبازی دے کپڑے پہنایاں اوہنے خود، راستبازی نوں اوہدے وچ ایمان دے وسیلے داخل کیتا، جیدوں کہ موسیٰ اوہناں قلم بند کردا اے۔

”اتے اوہ اوہوں باہر لے گیا کہ ہون آسمان دے ول نظر کراتے جے اگر توں ستاریاں نوں گن سکدا اے اپس نوں آکھ کہ تیری اولاد انج دی ہووے گی۔ اتے اوہ خداوند تے ایمان لایا اتے اوہنے اوہدے حق وچ راستبازی شمار کیتا“ (پیدائش 15:5-6)۔ ابراہام کئے ایمان دے وسیلے واجب ٹھہرایا گیا سی۔

داؤد نے وی شادمانی کیتی کہ انسان خدا دے وسیلے واجب ٹھہرایا جا سکدا اے ساگر چہ اوہ اک پاپی سی۔ اوہنے لکھیا ”مبارک اے اوہ جیدی خطا بخشگی تے جید پاپ ڈھک دتا گیا۔ مبارک اے اوہ آدمی جیدی بدکاری نوں خدا حساب وچ نہیں لیندا اتے جیدے دل وچ مکر نہیں۔ (زبور 1:32-2)۔

ایہہ لازم لان دی درست زبان اے جنہوں ریفارمیشن دی واجیبت دی تعریف وچ پایا گیا، تے اوہہ سانوں واپس پولس دے ول لے آؤندی اے۔ پولس نے کلیسیا وچ پہلی صدی دے مسئلے دے نال برتاؤ کرن دے لئی واجیبت دی تعلیم نوں قائم نہیں رکھیا۔ اوہنے کئے ایمان دے وسیلے واجیبت دی تعلیم نوں اپنی تعلیم نوں براہ راست پرانے عہد نامے توں حاصل کیتا، درست طور تے اوہناں عباراتاں نوں ورت دے ہوئے جہناں دا اسی حوالہ دتا اے:

پولس آکھدا اے:

”پس اوہ کیہ آکھن کہ ساڈے آسمانی باپ ابراہام نوں حاصل کیتا ہویا؟ کیوں جے ابراہام اعمال نال راستبا زٹھہرایا جاندا تے اوہنوں فخر دی جگہ ہوندی پر خدا دے نزدیک نہیں۔ کتاب مقدس کیہ آکھدی اے؟ ایہہ کہ ابراہام خدا تے ایمان لپیاتے ایہہ اوہدے لئی راستبازی گنیا گیا، کم کرن والے دی مزدوری بخشش نہیں بلکہ حق سمجھی جانندی اے پر جیرا انسان کم نہیں کردا بلکہ بے دین دے راستبا زٹھہران والے تے ایمان لیندا اے اپس دا ایمان اوہدے لئی راستبازی گنیا جاندا اے۔ چنانچہ جیہں انسان دے لئی خدا بغیر اعمال دے راستبازی محسوب کردا اے داؤدوی اوہدی مبارک حالی ایس طرحاں بیان کردا اے کہ مبارک ایہہ جہناں دیاں بدکاریاں معاف ہونیاں نہیں اتے جہناں دے پاپ ڈھکے گئے۔ مبارک اے اوہ انسان جیہں دے پاپ خداوند محسوب نہ کرے گا۔“ (رومیوں 1:4-8)۔

اتے ابراہام تے اوہدے ایمان دی ایمان دی گل کردے ہوئے پولس جاری رکھدا اے:

اوہ نا امید دی حالت وچ امید دے نال ایمان لایا تاں جے ایس قول دے مطابق کہ تیری نسل انج دی ہوئے گی اوہ بوہت ساریاں قوماں دا باپ ہووے گا۔ تے اوہ جیرا تقریباً سو برس داسی باوجود اپنے مردہ جے بدن تے سارہ دے رحم دی فردگی تے لحاظ کرن دے ایمان وچ ضعیف نہ ہویا۔ اتے نہ بے دل ہو کے خدا دے وعدیاں تے شک کیتا بلکہ ایمان وچ مضبوط ہو کے خدا دی تمجید کیتی۔ اتے اوہنوں کامل اعتقاد ہویا کہ جیرا کجھ اوہنے وعدہ کیتا اے اوہ اوہنوں پورا کرن تے وی قادر اے ایس سبب نال اوہ اوہدے لئی راستبازی گنیا گیا۔ (رومیوں 4:18:22)۔

ہون ایہہ این پی پی دے ساکلیں دے لئی بوہت مشکل سی جے اگر پولس دی راستباز ٹھہرائے جان دی تعلیم دی بنیاد اکیسویں صدی دی بنیاد تے نہیں اے۔ پر ایہہنوں پرانے عہد نامے توں اخذ کیتا گیا اے، اوہناں دا ایہہ شیخی والا وظیفہ نہیں اے بلکہ تصور اے اوہناں دی تعلیم مسیحی الہیات یاں کلیسیائی تاریخ دے لئی کجھ نہیں اے۔

پہلی صدی دی یہودیت دی ساخت کیہ سی؟ کیہ ایہہ واقعی جلالی مذہب سی، جیداں کہ این پی پی دعویٰ کردے نیں، ایس دا احاطہ کرن دے لئی، سانوں قدامت پسند فریسیاں دی الہیات نوں قیاس کرنا اے، کیوں جے صدوقی الہیاتی آزاد خیالی سی جہناں نے فرشتیاں، معجزیاں، تے مستقبل دی قیامت دا انکار کیتا، تے ظاہری طور تے اوہناں نے پرانے عہد نامے دے مقدسین دے ایمان دی نمائندگی نہیں کیتی:

خداوند یسوع مسیح نے بکثرت طور تے فریسیاں دا سامنا کیتا۔ ایہناں مقابلیاں دی کیہ فطرت سی؟ بیان کرن والے دے لئی، اوہنے کئی وارا ایہناں دی مکاری دے لئی ملامت کیتی، اگر ایہہ اوہناں دی تنقید دی حد سی، تے معاملہ ایہہ بن دا یکہ اوہ تعلیمی طور تے مستحق سی تے سچے ایمان نوں نہیں سکھیا، پر سادہ طرحاں اوہناں دے نال نہیں رہیے۔ پر مسیح دی اوہناں دے لئی تنقید بوہت عمیق سی۔ اوہنے اوہناں نوں اوہناں دی تعلیم دے لئی سزاواروی ٹھہرایا۔ مسیح نے اپنے شاگرداں نوں فریسیاں تے صدوقیاں توں سکھائی جان والی تعلیمات دے خطرات دے بارے صاف صاف خبردار کیتا:

”غیر اوہناں دی سمجھ وچ آیا کہ اوہنے روٹی دے خمیر نال نہیں بلکہ فریسیاں تے صدوقیاں دی تعلیم توں خبردار رہن لئی آکھیا سی۔“ (متی 12:16)۔ بے شک این پی پی دے محرک ایہہ دلیل پیش کرن دی جدوجہد کرسکدے نیں کہ اگرچہ اتھے پہلی صدی دی یہودیت وچ کجھ تعلیمی مسائل سی، فریسی نجات دی تعلیم تے ثابت قدم سی۔

ہون، خاص طور تے ایہہ اے جیہں ویلے خداوند یسوع مسیح نے اوہناں دے نال سامنا کر دے ہوئے انکار کیتا، اوہنے اوہناں نوں حکم دتا: ”ٹہسی کتاب مقدس وچ لہدے اوہ کیوں جے سمجھدے اوہ کہ ہمیشہ دی زندگی اوہدے وچ ملدی اے اتے ایہہ اوہ اے جیڑی میری کواہی دیندی اے۔ فیروسی زندگی پان لئی میرے کول آنا نہیں چاہندے“ (یوحنا 5:39-40)۔ مسیح نے اوہناں نوں خبردار کیتا کہ اوہناں نوں کلام دا مطالعہ کرن دی لوڑا تضرورت تے نجات دے طریقے سکھن دی ضرورت اے۔

جیدے توں اوہ ناواقف نیں۔ ایس باب وچ مسیح نے انکار کیتا کہ اوہ پرانے عہد نامے تے یقین رکھدے نیں: ”پر تہا ڈے اندر خداوند دا کلام نہیں، کیوں جے جینے اوہنوں بھجیا، اوہ اسی یقین نہ کیتا“ تے ”کیوں کہ جے اسی موسیٰ دا یقین کردے، تے میرا وی کردے، ایس لئی کہ اوہنے میرے حق وچ لکھیا اے، پر جے اسی اوہدے نوشتاں دا یقین نہیں کردے تے میریاں گلاں دا یقین کیوں کرو گے۔“

نا صرف فریسیاں نے پرانے عہد نامے دا یقین نہ کیتا، بلکہ مسیح نے خاص طور تے اوہدی شناخت کیتی جیدے اوہناں نے یقین کیتا، جیدے تے اوہناں نے نجات دے لئی بھروسہ رکھیا، فریسی تے محصول لین والے دے تمثیل وچ اوہنے اوہناں دی سٹاریا لوجی دے طور تے اوہناں دے مسئلے دی شناخت کیتی۔ ”غیر اوہنے بعض لوکاں تے جیڑے اپنے تے بھروسہ رکھدے سی کہ اسی راستہ زآں اتے باقی آدمیاں نوں نا چیز جان دے سی ایہہ تمثیل آکھی۔ کہ دو انسان ہیکل وچ دعا کرن لئی گے، اک فریسی تے اک محصول لین والا۔ فریسی اپنے دل وچ انج دعا کرن لگا کہ اے خدا! میں تیرا شکر کردا آں کہ باقی آدمیاں دے وانگر ظالم بے انصاف تے زنا کار تے ایس محصول لین والے دے وانگر نہیں آں۔ میں ہفتے وچ دو وار ریزہ رکھدے اپنی ساری آمدنی تے وہ کی دیندا آں پر محصول لین والے نے دور کھڑے ہو کے ایناں وی نہ چاہیا کہ آسمان دے ول نظر چکے بلکہ چھاتی پیٹ پیٹ کے آکھیا کہ اے خدا! میرے تے رحم کر۔ میں تہا نوں آکھدا آں کہ ایہہ شخص دو جے دی نسبت راستہ زآں بھروسہ رکھ گیا کیوں جے اگر کوئی اپنے آپ نوں وڈھا بناوے گا اوہ چھوٹا کیتا جاوے گا اتے جیڑا کوئی اپنے آپ نوں چھوٹا بناوے گا اوہ وڈھا کیتا جاوے گا۔“ (لوقا 9:18-14)۔

مسیح نے اوہناں کثرت نال واضح کیتا کہ جیدے تے فریسی بھروسہ رکھدے سی ایہہ اوہناں دا اپنا راستہ بازی دا عہد سی۔ اوہناں نے یقین کیتا کہ اوہناں دے اپنے چنگے اعمال، جیدے لئی اوہ خدا دا شکر کردے نیں، اوہناں نوں خدا دے نال قابل قبول بنا دے نیں، اوہ بلاشبہ ایس عہد وچ برائے ناں سی، تے عہد وچ برائے ناں ہونا بلاشبہ اعمال دا مذہب (عقیدہ) خواہ اسی پہلے یہودیت وچ مسیح دے معلوم کرن تے یقین رکھدے آں یا این پنی پنی تے۔ ایہہ دوں سچے نہیں ہو سکدے۔

اسی وی پہلی صدی دی یہودیت دی ماہیت تے پولس رسول دی کاواہی نوں رکھدے نیں۔ پولس دی صورت حال بے مثال سی۔ اگرچہ کچھ دو جے شاگرد، چھیرے، محصول لین والے، یا تشدد پسند سی پولس اک فریسی سی، اوہ دو جی ہیکل یہودیت دے دل وچ رہیا، اگر شاگرداں وچوں کوئی، اگر یہودیاں وچوں کوئی، جاندا کہ یہودیت دراصل کیا اے تے ایہہ پولس سی؟ کیا پولس نے رسول دے طور تے یہودیت نوں اپنی تعلیم دے لئی بہتر بنیا دیا؟ کیا اوہنے سادہ طور تے پہلی صدی دی یہودیت دی سٹاریا لوجی نوں حاصل کیتا تے اوہدے وچ ایہہ نظر یہ شامل کیتا کہ یسوع مسیحا اے؟ کیا ایہدے وچ تے فریسیاں وچ کچھ فرق موجود سی کہ خداوند کون سی اتے ایہدے بارے نہیں کہ کداں پاپا پنی نجات یافتہ بن دے نیں؟ یاں کیا پولس نے فریسیاں دے عقیدے نوں نکما ہون تے رد کیتا تے اوہدی جڑ تے شاخ نوں سٹ دتا؟ اچھے پولس دے اکھرنیں:

”کٹاں توں خبر دار رہو، بدکارواں توں خبر دار رہو، کیوں جے مختون تے اسی آں جیڑے خدا دی روح دی ہدایت نال عبادت کردے نیں تے مسیح یسوع تے فخر کردے آں اتے جسم دا بھروسہ نہیں کردے، کو میں تے جسم دا بھروسہ وی کر سکدا آں اگر کسے ہو رنوں جسم دا بھروسہ کرن دا خیال ہووے تے میں اوہدے توں وی زیادہ کر سکدا آں، آٹھویں دن ختم ہووے اسرائیل دی قوم تے تہمین دے قبیلے دا آں عبرانیوں دا عبرانی۔ شریعت دے اعتبار توں فریسی آں۔ جوش دے اعتبار نال کلیسیا داستان والہ آں۔ شریعت دی راستہ بازی نال بے عیب سی پر کیناں شیوں میرے نفع دیاں سی اوہناں نوں ای میں مسیح دی خاطر نقصان سمجھ لیا اے۔ بلکہ میں اپنے یسوع مسیح دی پہچان بری خوبی دے سبب توں ساریاں شیوں دا نقصان سمجھدا آں، جیدی خاطر میں ساریاں شیوں دا نقصان چکھیا اتے اوہناں نوں کوڑا سمجھدا آں تاں جے مسیح نوں حاصل کر سکاں۔ اتے اوہدے وچ پاپا جاواں۔ نہ اپنی راستہ بازی دے نال جیڑی کہ مسیح تے ایمان لیان دے سبب توں اے۔“

اتے خدای طرف ایمان نال ملدی اے، تے میں اوہنوں تے اوہدے جی اٹھن دی قدرت نوں اتے اوہدے نال دکھاں وچ شریک ہون نوں معلوم کراں اتے اوہدی موت نال مشابہت پیدا کراں۔ تاں جے کسے مُردیاں وچوں جی اٹھن دے درجے تک پہنچ سکا۔“ (فلپیوں 3:2-11)۔

پولس ایہوں بغیر غلطی دے واضح دسد اے کہ اوہ یہودیوں دے جھوٹے اُستاداں دے نال مشترکہ طور تے کجھ نہیں رکھدا صرف ایہہ کہ اگر اوہ یہودیت دی ”ساریاں شیواں“ نوں برطرف کردا اے جیدے نال اوہ بچایا جاسکدا اے۔ یہودی ماہر الہیات بھائییاں درکتگی دے لئی اوہناں نوں قیاس نہیں کردے تے اوہناں نوں پیچھے دی طرف دکھیل دیندے نیں۔ اوہ اوہناں نوں کتے تے بدکار کم کرن والے اکھدا اے۔ ایس الزام دی بنیاد ایہہ اے، کہ اوہ جسم تے بھروسہ رکھدے نیں، اوہ اپنی میراث تے اپنی قابلیت تے بھروسہ رکھدے نیں، تے اپنی ای راستبازی تے بھروسہ رکھدے نیں۔

متفرق طور تے، ایماندار یسوع مسیح وچ شادمان ہوندے نیں، اوہدے ختم کردہ نجات دے کم تے بھروسہ رکھدے نیں، پولس ایہہ من دا اے کہ سارے یہودی عہد پیداروں تے ”جسمانی طور تے بھروسہ رکھدا اے“ ایہدے اُتے تکیہ کردے ہوئے جیڑا اوہ سی بجائے اوہدے جیڑا مسیح نے اوہدے لئی کیتا۔ اپنی یہودی تے فریسی حالت نوں شمار کردے ہوئے، شیواں دی فہرست بنادے ہوئے ایس پہلی صدی دی یہودیت نے نجات، ختنہ، نسب، قانون وچ سرگرمی، نیک اعمال تے بھروسہ کیتا پولس ایہہ آکھنا جاری رکھدا اے کہ اوہ ایہناں ساریاں نوں نجات حاصل کرن دی خاطر کھون لئی تیار اے۔ اوہ بیان کردا اے کہ ایہہ ناقص اے، اتے اوہ ایہناں نوں کوڑا آکھدا اے، یونانی لفظ ”کوڑا“ ”سکو بالون“ بن دا اے۔ 9۔

پولس راستبازی دے دو اکھراں دیاں دو قسماں دے فرق نوں دیکھدا اے جیدے تے ایہہ دو مختلف مذاہب (عقائد) انحصار کردے نیں، جیدوں اوہ فریسی سی، پولس دے کول ”اپنی راستبازی“ سی، جیڑی کہ شریعتی سی۔ پر جیدوں اوہ مسیح بنیا اوہدے کول اوہدی اپنی راستبازی نہیں سی اک منسوب کردہ راستبازی سی ”راستبازی جیڑی ایمان دے وسیلے خداوند دی اے“۔ ایہدے تے اپنی راستبازی نال مسیح دی راستبازی وچ داخل ہون دی تہد پٹی دا نتیجہ ایہہ ہویا کہ اوہ مردیاں وچوں جی اٹھن نوں حاصل کرے گا،

مُردیاں وچوں جی اٹھنا جیڑا کہ ابدی زندگی اے۔ اوہ جیڑا کہ اپنی راستبازی تے بھروسہ رکھدے نیں اوہ کھ دیندے نیں، اوہ ایس نجات دے کم نوں حاصل کرن وچ ناکام ہوندے نیں جیڑے کہ صرف مسیح وچ نیں اک واری فیر سانوں روح پاک دے اپنے اکھرتے اوہناں دے جیڑے کسے این پی پی دے نیں دے وچکارا انتخاب کرن دی لوڑا اے۔ کیا ایہہ معاملہ دنیا وچ آن دے لئی زندگی یاں موت دا اے، کیا ایہہ اوہناں نشاناں دے امتیازات دا اے کہ کون کس کلیسیا دے نال تعلق رکھدا اے؟ کلام دی تعلیمات دے نال این پی پی دے نال موافقت کرنا ناممکن اے۔ اسی پولس دے نال رہیاں گے اتے اوہناں بدکار کم کرن والیاں ”نوں رد کراں گے تے اوہناں دی یہودیت ازم تعلیمات نوں وی، کیوں جے اسی راستی توں مُردیاں وچوں جی اٹھن دی خواش نوں حاصل کرن دی کوشش رکھدے نیں۔

کداں این پی پی کلام دے نال برتاؤ کردا اے جیڑی بوہت واضح طور تے اوہناں دے جھوٹیاں دی تردید کردی اے؟ اوہ ایہتوں تک کہ اپنی اکھ نہیں جھپکدے۔ این۔ ٹی رائٹ جرات دے نال فلپیوں دے اقتباس نوں گھوماںدا اے:

موثر طور تے پولس آکھدا اے ”میں، اگرچہ جسم دے اعتبار نال عہد دی رکنیت تے قابض ہو رہیا آں، ایہدے نال قطع نظر کہ ایہہ عہد دی رکنیت کسے شے دے کارِ عظیم دے لئی اے میں اپنی آپ نوں خالی کر دیتا، مسیح دی موت دی تعلیم دیندے ہوئے، ایس لئی خدا نے مینوں رکنیت دتی اے۔ جیداں درحقیقت شمار ہوندا اے جیدے وچ میں مسیح دے جلال نوں وٹھا گا۔“ 10۔

سچر ٹلی ایس تحریف وچ آکھا اے: ”رائٹ لفظ راستبازی (ڈیکا یوسین) دا ”عہد کی رکنیت“ دے طور تے ترجمہ کردا اے، ایہتوں تک کہ نیادی کوئی وی انج دی یونانی لعنت نہیں اے جنوں ممکن طور تے ڈیکا یوسین دا ”عہد کی رکنیت“ دے طور تے معنی بیان کردی اے۔“ رائٹ نے جان بوجھ کے کلام داخلہ ترجمہ کیتا۔

کلام واختيار۔

این پی پی ڈا انجیل تے حملہ کلام دے باختیار ہون تے وی حملہ اے۔ ایہہ بکثرت طور تے وی سینڈرز تے ڈن دی شریاں وچ واضح اے۔ ایہہ الہیاتی طور تے آزاد خیال نہیں جیڑے کھلے عام بیان کردے نہیں کہ غلطی تے نہیں اتے ایہناں معاملہ دے بارے لکھن دا شکاری جیہناں دے نال اوہ برتاؤ کرداسی، جیہناں کہ راستہ تھہرا اے جان دے طور تے، رائٹ زیادہ عیارا یا وہ اپنے آپ نوں مبشر انجیل دے طور تے پیش کردا اے جیہدے کول کلام دا بلند نظریہ اے۔ پر اوہ بلند نظریہ "بے خطا ہون وچ شامل نہیں۔ اوہ ایہہ انکار کردا اے۔"

این پی پی دے محرک کلام توں ودھ کے کلام نوں رکھدے نہیں۔ اوہ سوچدے نہیں کہ اوہ، مسیح تے پولس توں ودھ کے بہتر نہیں۔ اوہناں دے کول اوہناں دے مذہبی ادراک نہیں، این۔ ٹی۔ رائٹ دی فلپیاں نوں گھومان والی قابل الزام تعلیم ثابت کردی اے جیڑا ایہہ دے ایچنڈے توں اخذ ہو رہیا اے۔ اوہ اک مخلص، شعوری نہیں اے، یاں ورنہ شرح کار تشریح کرن والا، اتے کلام نوں لیاندا اے۔ رائٹ اپنی الہیات نوں جعلی دستاویز بناندا اے۔

9۔ کیہ پولس "تھے تھوڑیر مزوچ بتلا ہو رہیا اے؟ اوہ دے "تھے جھوٹے استادان نوں" کتے "آکھن دے بعد بیان کردا اے کہ اوہناں دی ایہہ شخی جیہدے تے اوہناں دی نجات دی بنیادا اے، اوہ اوہناں نوں کتے آکھن لئی درست اے۔"

10۔ جیڑا مقدس پولس رسول نے درحقیقت آکھیا، 124۔

نتائج۔

کیہ این پی پی دا نزاع ایو انجیل مسیحاں دے وچکار بے لگام جھگڑا اے؟ کیہ ایہہ بھائییاں دے وچکار بحث مباحثا اے؟ بد قسمتی نال ایہہ عام طور تے طریقہ اے جیہدے وچ معاملے نوں قائم کیتا گیا اے جیہدوں کدی وی ایہہ دے اُتے بحث ہوئی۔ بوہت گھٹ نتیجہ اخذ کرن والے خواہاں نہیں کہ ایہہ کوئی ہو رشتے اے۔ کیہ ایہہ سیاسی طور تے درست نہیں اے۔ کیہ ایہہ چنگی نہیں اے۔ اگر "تھے کوئی شے ایہہ جیڑی "مسیحیت" دے ہم عصر ہون وچ ناقابل معافی اے، ایہہ چنگا ہون وچ ناقام اے جیہدوں بدعنوان نال برتاؤ کیتا جان دا اے، تے نہ ای پرانے عہد نامے دے انبیاء نہ نیوے عہد نامے دے رسول، نہ خود مسیح "چنگا" سی۔ بلکہ اوہناں دے خادمان مقابلہ کرن وچ موسوم سی۔ ایلیاہ نے انخی اب دا مقابلہ کیتا تے بعل دے کاہناں دا مذاق اڑایا، یاہو نے دیندار بادشاہ یہوسفط دی انخی اب دے نال مصالحت دے لئی اوہدی ملامت کیتی تے اعلان کیتا کہ، "مناسب اے کہ توں شریاں دی مدد کرے تے خداوند دے دشمنان نال محبت رکھے؟ ایس گل دے سبب نال خداوند اتیرے تے غضب اے۔" (2 تواریخ 19:2)۔ داؤد نے خدا دے دشمنان دا اعلان کیتا، "کہ اے خداوند، کیہ میں تیرے ناک عداوت رکھن والیاں دے نال عداوت نہیں رکھدا تے کیہ میں تیری مخالفت کرن والیاں توں بیزار نہیں ہوندا؟ مینوں اوہناں نال پوری عداوت اے میں اوہناں نوں اپنے دشمن سمجھدا آں۔" (زبور 139:21-22)۔ مسیح نے خود نے اپنے دناں وچ مذہبی رہنماواں دا مقابلہ کیتا۔ ج دے "مبشران انجیل" بھیڑاں نوں کپڑے پان دے لئی بھیڑیاں دے نال رفاقت دے لئی اپنا دایاں ہتھ ودھاندا اے نہیں اتے بدعنوان نوں "چنگا بھائی شمار کردے نہیں۔ 11۔"

ساڈے سامنے اک وڈا سوال ایہہ اے کہ، کیہ یسوع مسیح دی تعلیم قابل گفت و شنید تعلیم اے؟ کیہ کلیسیا انجیل دے بغیر وجود رکھ سکدی اے؟ اسی چھوے امتیازات دے نال برتاؤ نہیں کردے بلکہ کہ اوہناں غلطیاں دے نال جیڑا کہ مکمل طور تے مسیحی ایمان نوں تباہ کرن والیاں نہیں۔

زیادہ تر سیاسی دنیا آکھدی اے کہ، ”غداری کدی فروغ نہیں پاندی، کیہ بیجاے؟ اگر ایہہ فروغ پاندی تے کوئی ایہوں غداری نہیں آکھدا۔“ ایس
 ایسلیسا لوجی وچ متوازی کہاوے کیہ ہوے گی ”بدعت کدی فروغ نہیں پاندی، کیوں جے اگر ایہہ فروغ پاندی اے، کوئی ایہوں بدعت آکھن دی جرات
 نہیں کردا۔“ کیہ ایہہ بیجاے کہ اسی کدی کے خادم یاں سیمزری دے پروفیسر نوں بدعت دے نال تبدیل ہوندا نہیں ویکھدے، ایس دے ایہدے اریدا
 نوں ساڈے چوگرد نہیں۔ ایہتھوں تک کہ ایفارڈ کلبلیسیا واں وچ؟ ایس لئی اسی کدی کلبلیسیا وچ جھمڑے اُستاداں نوں جھوٹے اُستاد ہون دا الزام لگاندے
 ہوئے نہیں سُن دے۔ پرانا عہد نامہ جھوٹے نبیاں دے نال بھریا ہویا اے۔ نیوا عہد نامہ جھوٹے نبیاں توں خبر ار رہن دے نال لبریزا اے۔ نیوے عہد نامے
 دی ستائیس کتاباں وچ بائیس کتاباں انج دی خبر دین دی حامل نہیں۔ کلبلیسیا واں الہیاتی الجھناں، غلطیاں تے بے یقینی دے نال بھریاں ہوئیاں نہیں، ہون
 اسی ایہناں خبر داریاں نوں کدی کلبلیسیا دے رہنما واں کولوں نہیں سُن دے۔ ایس دی بجائے اسی جھوٹے اُستاداں نوں ”بڑے عزت دار بھائییاں“ دے طور
 تے عزت دیندے آں اسی ایہناں کلبلیسیا واں قبولیت تے عزت افزائی نوں ویکھدے آں۔ اتے اسی ایہاں نوں ویکھدے آں جیڑے ایلیاہ دی روح وچ
 اوہناں دا سامنا کرن گے۔

بدعت تے یقیناً کلبلیسیا واں وچ فروغ پائے گی، کیوں جے کوئی ایہوں بدعت نہیں آکھدا۔ او اسی پولس دے اکھراں نوں سنیے، ”میں ایہہ جاندا آں کہ
 میرے جان دے بعد پھاڑن والے بھینڑیے تہاڈے وچ آن گے جہناں نوں گلے تے کچھ ترس نہیں آے گا۔ تے خود تہاڈے وچوں کچھ لوک اٹھن گے
 جیڑے اُلٹیاں اُلٹیاں گلاں آکھن گے تاں جے شادگرداں نوں اپنے ول کھچ سکن۔ ایس لئی جاگے رہو تے یاد رکھو کہ میں تن سال تک آنسو بہا بہا کے ہراک
 نوں سمجھان توں باز نہ آیا۔“ (اعمال 29:20-31)۔

”کیوں جے انج دے لوک جھوٹے رسول تے دعا زنی نال کم کرن والے نہیں تے اپنے آپ نوں مسیح دے رسولاں نال ہم شکل بنا لیندے نہیں تے کچھ
 عجیب نہیں کیوں جے شیطان وی اپنے آپ نوں نورانی فرشتہ دا ہم شکل بنا لیندا اے۔ پس اگر اوہدے خادم وی راستبازی دے خادماں دے ہم شکل بن جان
 تے کوئی وڈھی گل نہیں پر اوہناں دا انجام اوہناں دے کماں دے موافق ہووے گا۔“ (2 کرنتھیوں 13:11-15)۔

11۔ میں حال ای وچ وائٹ تے ڈگلس ولسن دے مابین آیا کہ رومن کیتھولک مسیح وچ ساڈے بھائی نہیں دے موضوع تے مباحثے نوں ویکھیا، جیدے
 نال ولسن اثباتی طور تے سامنا کر رہیا اے۔ بحث نوں مزاح دے ساتھ موسوم کیتا گیا اے۔ جیدوں کہ ولسن انجیل، مذاق تے دوستانہ برتاؤ نوں تہہ و بالا کر
 رہیا سی۔ ڈاکٹر جان روغز نے دی ٹریٹی ریویو وچ درج کیتا کہ ایہناں معالاں تے کنوکس سیمزری دی بزم وچ مہمان نوازی دی بوہت سارے مقررین
 جیڑے اک طرف سی اوہناں نے بیان کرن دے طور تے ایمان نوں قائم رکھے ہوئے بھائییاں دے لئی اپنی محبت تے احترام نوں اپنے طریقے نال بیان
 کیتا، جیڑے ایہوں تہس تہس کر رہے سی شکرگزاری دے طور تے، ریفارمرز نے سچائی دی فضیلت کیتی کہ بائبللی حالت نوں قبضہ وچ رکھیا، یا لوتھر ڈاکٹر اک
 دے لئی اپنے احترام تے پوپ لیواکس دے لئی اپنی محبت دی گھنٹی نوں ہون وی ساڈے کناں وچ بجان گے۔